

, „Едва ли е нуждно,“ продължава „Балканска Зора“ да кажемъ, че това е едно отъ най-изрядните явления отъ всичките досегашни наши отношения съ братята Сърби.“ А „Дневни Листъ“ прибавя: „Ний вѣрмаме че, колкото по-често военниятъ и гражданска власти се срѣщатъ и измѣняватъ своите мисли, толкова по-скоро ще изчезнатъ недовѣрието и неприятелството, които искусствено сѫ сѫздадени.“¹⁾

, Сѫдбоносна е историческата погрѣшка,“ казва Шумадинецъ, „гдѣто Сърбите и Българите не сѫ единъ народъ. На Великия Самуилъ и на Силния Душанъ не е било дадено да направятъ тоя амалгамъ. Вѣкове сѫ се изминали слѣдъ тѣзи великаны, а Българите съ Сърбите и до днесъ страшно си теглятъ отъ тѣзи погрѣшки. Но днесъ народите сѫ свои господари и сами сѫ ковачи на своето щастие, и въ тѣхъ се намира възможността да се опитатъ и да утвърдятъ страстите си, да удушатъ раздорътъ и вмѣсто него да внесатъ любовъ и взаимностъ и така да уравнятъ путьта на духовното съединение и съгласяване на всичките си интереси. Нѣма никакъ да прѣчи това на развитието на тѣхния индивидуаленъ народенъ животъ; напротивъ, това много ще го подпомогне. Помирението на Сърбите и Българите логически се изисква отъ самото тѣхно сѫществуване.“²⁾

И самите тия явления би били достатъчни да ни освободятъ да се заемемъ съ единъ толкова непопуляренъ трудъ, въ сегашно врѣме, както е разговорътъ за споразумението и съюза съ Българите, но у насъ въ сѫщия духъ сѫ се явили, които още по-вече ни освобождаватъ отъ труда, вѣколко наши по-видни политици публицисти: Шаръ-Планинецъ, Ч. Миятовичъ, и М. С. Пирочанецъ, които по-често ще призоваваме напомощь въ нашите статии, за да потвърдимъ нашите мисли, възрѣния и разсѫждения. „Нито Сърбите нито Българите“, казва мѣжду тѣхъ г. М. С. Пирочанецъ, „не би трѣбвало да губятъ отъ прѣдъ видъ, че освѣнъ задружните интереси, които имать тѣ съ останалите Балкански народи, тѣ имать и твърдѣ важни отдѣлни интереси и като съсѣди и като плѣменно сродни, било относително по-ограниченето урѣждане на Источния Въпросъ, било за общото, конечно урѣждане на Европейския Истокъ“^{3).}

¹⁾ „Дневни Листъ“ Бѣлградъ 1891 бр. 149.

²⁾ Общество за експлоатиране патриотизма на Балканский Полуостровъ, стр. 35.

³⁾ Мѣждународното положение на Сърбия ст. 35.